

BUTORCSAR
Bémer tér 2

és
NDEZÉSI
sál

meg mielőtt
ne!
komplett szoba:
szék egész mo-
butorokban.
melési árak!
MINŐSÉG

Hírek.
Kvartett.

zenekar. We-
D'Ambrosio,
ede, Tosti mű-

ti és zongora-

szíj Igor saját
za.
IV. szimfó
és tánczene.

10. — 20.30:
oprándalok.

zene.
nikus hangv.
nyitány. Ma-
thoven: D-dur
seny. Bazzini:

nikus hangver
Berlioz. Scar-
Katalani, Gla-

áték.
otány. Az el-
perája.

g hangv.
kázás.

könyvi zene.
Faust-jából.
sajáték. Majd:

ív hangv.

etések

ember hó 10-en
számok alatt.
ani nem lehet.
Igazgatóság.

em! Rendkívül
kiszolgálás. A
készítményeim.

al egy szép bu
y szoba kiadó.
s. Cim a kiadó.

perfekt fran-
tányos áro-
an.

bunda. Ötvös

iskolások tani-
kereskedelmis-
magyar, ro-
ással. Cim a ki-

ált állapotban

gyakorlott, ki
setleg lakás el-
et. Kitűnően
ha kértnek.

ONSÁGAI AL-
K AZ UJ KÉ-
ABAN.

XIII EVF. • SZAM 241
(11) — Kolozsvár, 1930
november 6 Csütörtök
5691 EV - Chesván 15

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sírada Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 16. szám. Telefon: 9 77.

ELOFIZETESI ARAK:

Table with subscription rates: Egész évre 1150 Lej, Félévre 600, Negyedévre 320, Egy hónapra 110

KÜLFÖLDI ELOFIZETESI ARAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek megfelelő pénznem). Egy évre 10 dollár.

Hirdetési tarifa szerint vétetnek fel.

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ausztria válaszuton

Starhemberg herceg, Papst őrnagy protektora, Gömbös és Héjjas Iván barátja, puccs-beligyminiszter és diktátorjelölt: gondolt egy nagyot és házkutatásokat rendelt el a bécsi szocialisták párhelyiségeiben. Az eredmény: néhány ezer puska, egy pár gépfegyver és egy jócsomó munició. Akik a pillanatok hatása alatt szokták megítélni a dolgokat, ezek után szentül meg lehetnek győződve arról, hogy az antiszemita fehér terror és diktatura utja száz százalékosan biztosítva van Ausztriában.

A látszat tényleg azt mutatja, de csak a látszat. Mert hiszen a puccs-szerű és a köztársasági alkotmány tényleges semmibevevésével véghezvitt házkutatások egy kétségbeesett lélektani állapotból fakadtak, főleg Starhemberg herceg részéről. Már hetekkel ezelőtt nyilvánvalóvá lett ugyanis, hogy a Heimwehr alól teljesen kiesuszott a talaj. A szocialisták hatalmas előretörésével a polgári elemeknek Schober volt kancellár személye körül való kompakt tömörüléssel egyidejűleg a fegyvelmezett osztrák parasztság s a keresztényszocialisták baloldali szárnya, teljesen szakított a Heimwehrekkel, ami a Heimwehr választási kilátásait, éppen az önálló lista mellett teljesen kilátástalanná tette.

Senki sem vonja kétségbe, hogy a köztársasági védőőrség, tehát a szocialisták párhadseregének lefegyverzése éppoly kedvezően hatna az osztrák konszolidációra, mint a Heimwehrek teljes letörése. Viszont abban mindenki egyetért, hogy az egyoldalú lefegyverzés csak a polgárháború esélyeit fokozza a kis Ausztriában. Erre pedig legkevésbé a nyugalmat óhajtó polgárságnak van szüksége, amelynek tekintélyes részét éppen a zsidók teszik ki, akik egy jászi-antiszemita diktatura esetén teljesen kiszolgáltatottjává válnának a lelejtőlen fehér terrornak.

Ausztria gazdasági és külpolitikai helyzete azonban csaknem kizárja azt, hogy az antiszemita fasizmus egyetlen lendülettel és puccsal feldönthesse azt a köztársasági alkotmányt, mely egész Európában a legtöbb szabadságot biztosította Ausztria polgárainak. A londoni pénzpiac, mely az osztrák kölcsönt lejegyezte s melyet annakidején még Schober kancellár hozott tető alá: ma Snowden irányítása alatt áll s amennyiben Ausztriában tényleg puccsra kerülne a dolog, úgy ez feltétlenül Ausztria gazdasági összeomlására vezetne.

Vannak, akik Starhemberg kilátásait olasz és magyar támogatásra építik fel. Kétségtelen, hogy Mussolini és Gömbös szívesen támogatnának egy osztrák fasista puccsot. Csakhogy akik ebben hisznek, elfelejtik, hogy Mussolini és Gömbös a trianoni, illetőleg a versaillesi béke revíziójának szükségességét hirdetik, az Anschluss feltétlen hívei; ezzel szemben Franciaország úgy az Anschlussnak, mint a revízióknak esküdt ellensége s pillanatig sem tűrné, hogy Mussolini, vagy Gömbös egy olyan puccsot támogassanak, amely az Anschluss, vagy a revízió alapján áll. Ha a puccs mégis sikerülne, úgy ez az olasz-francia ellentétnek olyan kiéleződését hozná magával, amely a katasztrofális kirobbanást szinte minden átnemet nélkül tenné akuttá. Jellemző mindenestire az európai káoszra nézve az, hogy a jelen viszonyok között a francia nacionalizmus és reakció az, mely leghatalmasabb gátja egy osztrák puccsista kísérlet sikerének.

Az sem elmellőzhető körülmény, hogy Ausztriával Csehszlovákia is határos, amelynek demokratikus kormánya szin-

tén a legnagyobb veszélyt látna egy olasz és magyar beavatkozásban. Ha akár olasz, akár magyar részről egy tényleges intervenció jönné közbe az osztrák puccsisták javára, úgy ez hamarosan megdöntené azt az álláspontot, hogy egyetlen ország belügyeibe sem lehet beavatkozni.

Mindezekon felül Ausztria gazdasági helyzete az, mely lehetetlenné teszi Starhemberg puccsista törekvéseinek tartós sikerét. Nem kétségtelen, hogy egy puccs esetén az osztrák munkásság éppoly általános sztrájkot proklamálna, mint annakidején azt a német mun-

kásság a Kapp-puccs idején tette. Huszonnégyóra leforgása alatt a német munkásság leszerelte Kappék puccs-kísérletét, amely annakidején a német köz társaság megdöntésére irányult.

Egy általános sztrájk pedig Ausztria anélkül is zilált és sulyos anyagi helyzetét annyira megrendítené, hogy elkerülhetetlenné tenne egy nemzetközi gazdasági beavatkozást, a hitelek megvonását s a esődök újabb lavináját indítaná meg. Ezt nagyon jól tudja egy a bécsi, mint általában az osztrák polgárság, nagyon jól tudja elsősorban Schober volt kancellár, aki e pillanatban az

ausztriai rend legerősebb és legtekintélyesebb pillére.

Az osztrák Heimwehr-herceg erőszakos kísérletei tehát nem biztatnak sok sikerrel. A vasárnap lezajló választások meg fogják mutatni, hogy a Heimwehr célkitűzései nem azonosak a józan és haladó polgári pártok célkitűzéseivel. Ha ennek ellenére Starhembergék mégis a puccshoz fognak ragaszkodni, úgy rövidesen ki fog derülni, hogy ez a puccs nem az osztrák nép akaratára, még csak egy számottevő kisebbségre sem támaszkodik, hanem egyedül néhány kalandor fantáziájára és kétségbeesett akaratára.

Minden rendzavarás nélkül zajlottak le az amerikai választások

Az eddigi eredmények szerint a demokraták vezetnek — Demokrata lett Newyork állam kormányzója — A szociáldemokraták sokszorosan több szavazatot kaptak, mint azelőtt

Berlin, november 5. A Wolf távirati iroda newyorki jelentése közli, hogy a választások az Egyesült Államok területén általában rendezavarásmentesen folytak le. Keletamerikai időszámítás szerint délután öt órára várják a választások valószínű végleges eredményének közzétételét.

Newyork, november 5. Az eddig beérkezett jelentések szerint a választások nagyobb rendzavarások nélkül folytak le. A választók különösen a középkeleti államokban mutattak nagy érdeklődést és a szavazásban való részvétel általában ott volt erős, ahol a

prohibíció fenntartását, vagy kiküszöbölését dobták be a választási harcba. Keletamerikai időszámítás szerint este hét órákor megkezdték a szavazatok összeszámítását.

Newyork, november 5. Newyork állam kormányzójává a demokratapárti Rooseveltet újra megválasztották.

A képviselőválasztásokról érkezett részleges eredményekből a demokratapárt vezetése derül ki, de Amerikában mindenki számít arra, hogy a továbbiakban érkező jelentések a republikánusok mandátumszerzéseiről fognak hírt adni. Hajnali négy óráig a képviselő-

selőházi mandátumok aránya az összeszámított szavazatok alapján: demokraták 141, republikánusok 108.

Newyorkban a szociáldemokraták sokszorosan több szavazatot kaptak, mint az utóbbi tíz év bármelyik választásán s ennek ellenére négy jelöltjük egyikét sem tudták behozni a törvényhozásba.

Newyork, november 5. A nicaraguai Managuából jelentik, hogy a nicaraguai választásokon a kormány pártja győzelmet aratott és nagy többséget szerzett.

Bratianu Vintila újra a régi hurokat pengeti

A liberális vezér éles támadást intézett Maniu külpolitikája ellen

Bratianu Vintila azzal vádolja a Maniu-kormányt, hogy nem védelmezte meg az ország érdekeit

Bucuresti—Bukarest, november 5. (Az Uj Kelet tudósítójától). Beszámolt az Uj Kelet a liberális párt jászi nagygyűléséről, amelyen Bratianu Vintila nagyszabású expozét tartott a politikai helyzetéről. Expozéjában a volt liberális miniszterelnök néhány szenzációs kijelentést tett, amelyekben különösen a Maniu-kormány külpolitikáját támadta. Nem kevésbé érdekes Bratianu Vintilának a Maniu-kormány pénzügyi politikájára vonatkozó megjegyzése is, amelyben újra leszögezte álláspontját a külföldi tőkével szemben.

A pénzügyi politikát — mondta Bratianu — Popovici Mihály irányítja, aki első minisztersége alatt a tőke elnemzetlenítését inagurálta azzal, hogy a Krueger-ügyet is a kölcsön fel tételei közé vette fel. Ez teljesen fölösleges volt és a kölcsönt ama irányelvek alapján kellett volna perfektuálni, ahogyan azt a liberális kormány előkészítette.

Egyes politikai körökben Bratianu- nak ebből a kijelentéséből azt a követ-

keztetést vonják le, hogy a liberális vezetéknek a külföldi tőkével szemben tanusított álláspontja semmiben nem változott.

Ami a külpolitikát illeti, Bratianu szenzációs kijelentéssel támadta Maniu politikáját és tért rá a határok revíziójának problémájára.

Külföldön általános offenzíva indult meg, amellyel szemben Nagy-Románia érdekei nincsenek kellőképpen képviselve. Az olasz kormány inkább a tőkésnek utolsó beszéde veszedelmes fázisát mutatja azoknak a tendenciáknak, amelyek Európaszerte egyre veszedelmesebb méreteket öltenek. Magától értetődően ez a kialakulás nem függ tőlünk, de annál is inkább kötelessége egy lekiismeretes kormány nak, hogy figyelembe vegye ezt a külpolitikai orientációt, amely hosszabb idő óta van készülődésben és halkan oda, hogy Románia fegyvertársul szegőd- jék mindazok mellé, akik a békeszerződés fenntartásáért küzdenek és ossz- lassa el az összes kételyeket, amelyeket az ügyben érdekeltek Románia

magatartása felől a külföldi közvéleményben felkelteni akarnak.

Bratianu Vintilának ezek a vádjai két precíz pontban foglalhatók össze:

- 1. A Maniu-kormány nem védelmezte meg az ország érdekeit
- 2. és nem oszlatta el azokat a kételyeket, amelyeket az ügyben érdekeltek Románia magatartása felől a külföldi közvéleményben felkelteni akarnak.

Beavatott körökből származó értesülés szerint kormánykörökben meglepetéssel fogadták Bratianu Vintila támadásait és valószínű, hogy rövidesen a kormány nyilatkozatot fog a kérdésben közzétenni.

AZ ANGOL ALSÓHÁZ TÖBBSÉGE ELVETETTE A KONZERVATIVOK MODOSÍTÓ JAVASLATAIT

London, november 6. A trónbeszédre adandó válasz vitájának végén az alsóház többsége elvetette a konzervatívok módosító javaslatát. Szavazati arány: 281:250. A liberálisok közül ötön a konzervatívokkal, négyen a munkáspárttal szavaztak.

November 15-én megnyílik
a parlament őszi szessziója

Liberális ügynökök arra izgatják a parasztokat: ne vessék be földjeiket

A rendőrségeket megbízzák azzal, hogy állandóan ellenőrizzék a lakosság hangulatát

Bucuresti—Lukarest, november 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány tagjai szerencsésen este hat órakor minisztertanácsot tartottak, amelyen *Mina* beszámolt észarabiai inspektor utjának tapasztalatairól. Ezután a minisztertanács megtargyalta azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket a november 10-én megnyíló őszi parlamenti ülésszak napirendjére tűztek. Ezen a héten a kormány tagjai mindennap minisztertanácsot fognak tartani, hogy a törvényjavaslatokat véglegesen megszövegezzék és hogy elkészítsék a trónbeszéd szövegét. A bukaresti lapok értesülése szerint a trónbeszéd elsősorban gazdasági és pénzügyi természetű törvényjavaslatok letargyalását fogja bejelenteni. A választási törvény módosítása nem szerepel a trónbeszédben, ezzel szemben egy hírlik, hogy a kisebbségi statutum bejelentése ez alkalommal meg fog történni.

Kolozsvárra jön a belügyi
alminiszter

Anghelescu belügyi alminiszter szerdán este Bukarestből Kolozsvárra utazott. A belügyi alminiszter volt princípálisával, *Vaida* Sándorral akar találkozni ennek külföldre való elutazása előtt. Anghelescu elutazása előtt fogadta az újságírókat s kijelentette, hogy a közigazgatási törvény módosítása egyelőre teljesen kezdeti stádiumban van. Még nincsenek megállapítva a törvényen eszközendő módosítások alapelvei, annyi azonban bizonyos, hogy a tartományi igazgatóságokat továbbra is fenn fogják tartani.

A rendőrséget a lakosság
hangulatának ellenőrzésére
is fel fogják használni

A kormány még a parlamenti ülészek megnyitása előtt megbeszélésekre fogja összehívni egyrészt a tartományi igazgatóságokat, másrészt pedig a rendőrségeket kerületi vezetőit, hogy a közigazgatási törvény s a rendőrség átszervezéséről szóló törvény eddigi eredményeiről pontos képet alkothasson magának. Az első értekezlet a jövő hét elején lesz és azon a rendőrség összes kerületi vezérfelügyelői rész vesznek. A kormány felvilágosítást fog kérni tőlük a városok és utak őrzésére, a falvakon uralkodó hangulatra, a jobb és baloldali extrémista mozgalmakra és az ezekkel kapcsolatos ellenpropagandára vonatkozólag. A kormány utasítani fogja a rendőrségi vezérfelügyelőket, hogy ne szorítkozzanak csupán rendőrségi feladataik végrehajtására, hanem prefektusokkal karöltve figyeljék a hatáskörükbe tartozó területen a lakosság hangulatát, hogy a bukovinaihoz hasonló eseményeknek idejében elébe tudjanak vágni.

Ami a közigazgatási törvényt illeti, Anghelescu belügyi alminiszter elmondta, hogy a tartományi igazgatóságokat ki fogják szélesíteni. A prefektusok politikai hatáskörét ugyancsak kiszélesítik és ismét az egész megyei adminisztráció vezetőivé fogják őket tenni. Ezenkívül szaporítani fogják a járáások számát és a jegyzőket véglegesen a községek hatáskörébe utalják.

Vezérképvislet:
C. DUISBERG Bucuresti, Str. Carol 3.

Hat hónapra felfüggesztették
Husarescu sziguranca-
inspektort

Bucuresti—Bukarest, november 5. A belügyminisztériumban ma ült össze a fegyelmi bizottság, amely Husarescu volt kiserevi rendőrségi vezérfelügyelő ügyét tárgyalta. Husarescu ellen ismeretesen súlyos vádak merültek fel, többek között az is, hogy bizonyos orosz

kémszervezetekkel állott összeköttetésben. A fegyelmi bizottság hat hónapra felfüggesztette állásától Husarescut s ugyanakkor fegyelmi uton való áthelyezését rendelte el.

Vidrighin audienciát kért a
királytól

Bucuresti—Bukarest, november 5. Preterian mérnök, a CFR igazgatótanácsának elnöke ma délelőtt audiencián je-

lent meg Voicu Nitescu közlekedésügyi miniszter előtt, akinek referált Vidrighin varúti vezérigazgató szerződéséről. Ezután Vidrighint fogadta a közlekedésügyi miniszter. Hír szerint Vidrighin audienciát kért a királytól is.

Liberális ágensek arra izgatják a parasztokat, hogy
ne vessék be földjeiket

Bucuresti—Bukarest, november 5. A Lupta azt a feltűnést keltő hírt közli, hogy liberális ágensek járják be a falvakat és arra biztatják a földműveseket, hogy ne vessék be földjeiket. A lap szerint a liberálisok ilyen kétségbeesett eszközökkel próbálnak a kormány ellen küzdeni és annak nehézségeket okozni. A kormány felhivatalos lapja a liberális ágensek propagandájával kapcsolatosan cikket közöl, amelyben leszögezi, hogy a mezőgazdaság helyzete meg fog javulni.

Stalin kiméretlen terrorja a jobboldali kommunista vezérek ellen fordult

Rykovot már le is tartóztatták — A többi jobboldali kommunista letartóztatása órák kérdése

Az orosz szovjet széndumpingra készül

Párizs, november 5. A *Matin* londoni munkatársa lapjával Moszkvából érkezett jelentést közöl, mely szerint Sztalin elhatározta, hogy közelebbről a legenergiusabb eljárást indíttatja meg a jobboldali ellenzék vezéréi, Rykov, Bucharin és Tomszki ellen. A három volt népbiztos lakásain a cseka újabb házkutatásokat tartott, mely alkalommal min-

dent felforgattak a lakásokban.

Az *Echo de Paris* reprodukálja egy berlini orosz lap híreit, mely szerint Rykovot már le is tartóztatták s a többi jobboldali vezér letartóztatása is csak órák kérdése.

London, november 5. A *Morningpost* rigai jelentése szerint a szovjet az ukrajnai nagyszabású munkáslakásépítési

akciót egyelőre abbahagyta és az építőmunkásokat a Donec vidék szénbányáiba rendelte munkára.

Egyik angol gazdasági lap azt sem tartja kizártnak, hogy a szovjet szénexportot fog a közeljövőben erőszakolni, noha a legfokozottabb termelés sem tudná kielégíteni a belső szükségleteket.

Starhemberg herceg fel akarja oszlatni az osztrák szocialisták védő hadseregét

Hír szerint ma sor kerül a Schutzbund felosztatására — Rengeteg fegyveren kívül egy titkos rádióleadóállomást is elkoboztak a szociáldemokratáktól a karhatalmi közegek

Bécs, november 5. A köztársasági védőszövetség és a szociáldemokrata párt helyiségeiben megtartott házkutatások eredményeként a fővárosban és a vidéken összesen 4075 lőfegyvert, 20 géppuskát, 360 ezer gyalogsági és gépfegyvertöltényt, 56 különböző gyártmányú revolvert, 180 explozív-képes kézigránátot, 935 ástót és eskányt találtak és foglaltak le. A kar-

hatalmi közegek elkoboztak még egy titkos rádióleadó állomást is. A házkutatások és a fegyverek lefoglalása különösebb zavaró incidensek és ellen-szégülés nélkül folytak le. Bécsújhelyt a hatóságoknak is tudomásuk volt 2900 fegyverről, amelyeket a burgenlandi válság idején osztottak ki. Cáfoltják azt a hírt, hogy a hatóságok a

megtartott házkutatás alkalmával *Hellmer* tartományfőnökhelyettes íróasztalát felfeszítették volna.

Bécs, november 5. Politikai körökben az a még megerősítésre szoruló hír terjedt el, hogy Starhemberg herceg fel akarja oszlatni a Schutzbundot. Állítólag erre a lépésre még ma megteszi az előkészületeket.

Két és félmilliárd lejjel csökkentik a jövő évi költségvetést

A külügyminisztérium takarékosági szempontból vissza fog hívni két külföldi követet

Bucuresti—Bukarest, november 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Még mindig bizonytalan, hogy az 1931. évi költségvetést hány milliárd lejjel fogják redukálni. Eleinte arról volt szó, hogy a jövő évi költségvetés összege 32 milliárd lesz. Később 31 milliárdról beszéltek s ma már arról is szó van, hogy 30 milliárdra redukálják a költségvetést, ami egy körülbelül 7 és félmilliárd lejes megtakarítást jelentene az elmúlt évi budgettel szemben. A költségvetésnek egy ilyen nagy összeggel való lecsökkentése azonban csakis abban az esetben lehetséges, ha úgy az anyagi, mint a személyi kiadásoknál óriási megtakarításokat fognak eszközölni, ami viszont könnyen zavarokat idézhet elő az államgépezet működésében. A kormány mindenesetre el akarja kerülni azt, hogy a jövő évi költségvetés deficitel záruljon.

A belügyminisztériumban tegnap Mihalache elnöke alatt értekezlet volt, amelyen a megtakarításai lehető-

ségekről tárgyaltak. Ugyanilyen tanácskozások folytak a külügyminisztériumban is, ahol hír szerint néhány kétségbeesett intézkedést fognak fogantatni a megtakarítások érdekében. Arról beszélnek, hogy takarékosági okokból két külföldi meghatal-

mazott minisztert, a római, washingtoni és varsói követeket vissza fogják hívni. Ugyanilyen okokból a külügyminisztérium megszüntette a brüsszeli, athéni, stockholmi és madridi követ-ségek mellett létesített sajtóattaséi állásokat.

Vizzel próbálják eloltani a másfél év óta égő morenii szondát

Bucuresti—Bukarest, november 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Morenii jelentése szerint a román-amerikai petróleumtársaság ismételtén megpróbálja eloltani a másfél év óta égő morenii szondát. Ez alkalommal vizzel próbálják elfojtani a szonda még mindig borzalmas erővel égő lángjait. Ismeretes, hogy a tizes számú szonda utján megpróbálták vizzel elárasztani az égő szondát, de sikertelenül. Most a társaság egy oly szondát épített, hogy ennek közvevitésével juttassa el a vizet az égő szondába. Két nap óta szivattyúzzák a vizet az

égő 160-as számú szondánál három méterrel lejjebb fekvő új szondába, hogy egy hatalmas vízmennyiség segítségével a tüzet elfojthassák.

Eddig semmilyen változást nem idézett elő a víz beömlése. Néhány nap múlva folytatni fogják ezt a kísérletet, ugyanakkor pedig megpróbálnak két oldról felülről is vizet szivattyúzni az égő szonda kráterébe.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Weizmann és Passfield újabb levélváltása

„Nem igaz, hogy kikérték tanácsomat a Fehér Könyv kibocsátása előtt”

— írja Weizmann Passfield lordhoz intézett levelében, amelyben dokumentumokkal cáfolja meg a Fehér Könyv megállapításait

London, november 5. Az angol Fehér Könyv megjelenése alkalmával, mint ismeretes, dr. Weizmann Chaim levelet intézett lord Passfield gyarmatiügyi miniszterhez, amelyben közölte vele a cionista szervezet elnöki tisztségéről való lemondását. Passfield lord a következő levélben válaszolt Weizmannnak:

Passfield lord magyarázni igyekszik a Fehér Könyvet

„Kedves dr. Weizmann!

Mindenekelőtt őszinte sajnálatomnak kell kifejezést adjak afelől, hogy Ön oly sok évig odaadó és fáradságos munka után szükségesnek látta, hogy lemondjon a cionista világszervezet és a Jewish Agency elnökségéről. Annál inkább sajnálom ezt, mert az az érzésem, hogy az Ön lépése, személyes megbeszé- lésünk ellenére is, a kormány szándékainak, álláspontjának téves megítélésére vezethető vissza. Öfelsége kormá- nya nem mulasztotta el, hogy különböző alkalmakkor esodálatának adjon kifeje- zést az Ön vezetése alatt folyó palesztí- nai országépítő munka iránt és az a tény, hogy indítatva érezte magát az új Fehér Könyvben bizonyos tekintetek- ben súlyos kritikát gyakorolni, nem te- kinthető az Önök eddig teljesített mun- kája általános elítélésének. Nem is tar- tom helyesnek, hogy úgy állítsák be az ügyet, mintha a most eszközölt intézke-

dések a jövő munkájának útjába súlyos akadályokat állítanának, vagy mintha olyan szándék állana fenn, hogy a zsidó nemzeti otthon a most elért fejlődési fokot megálljon és megmerevedjék. Így például a Fehér Könyv kifejezetten rá- mutat arra, hogy a zsidó szervezetek tevékenysége megszakítás nélkül tovább folytatható és ugyanakkor általános intézkedések tételnek az ország fejlesz- tésére a zsidók és arabok érdekében.

Az angol kormány emléke- ztetében fogja tartani Weiz- mann javaslatait

Öfelsége kormánya nem fogalmazta meg elhatározását előbb, mielőtt az Ön tanácsát ki ne kérte volna. A kormány gondosan megvizsgálta az Ön szóban és írásban előadott javaslatait és ezen ja- vaslatok alapján bizonyos változások is történtek a szóbanforgó dokumentumok szövegében. Az Ön javaslatait, amelyek az ország fejlesztésére vonatkoznak, gondosan emlékeztünkben fogjuk tar- tani, de természetesen nem tudok sem- miféle biztosítékot nyújtani arra, hogy a kormánynak módjában fog-e állni azokat gyakorlatilag is megvalósítani.

Felhatalmazom Önt, ha jónak látja, hogy ezen leveletem nyilvánosságra hozza.

Az Ön Passfield lordja.

Weizmann válasza Passfieldnek

Erre a levélre dr. Weizmann nyom- ban a következő választ küldte a gyar- matiügyi miniszternek:

„Kedves Passfield Lord!

Szívesen vettem tudomásul lemondá- som fölött érzett sajnálkozásának bará- tóságos kifejezését. Súlyos csapás volt szá- momra, amikor Öfelsége kormányával való tizenkét évi együttműködés után, hirtelen abba a helyzetbe kerültem, hogy közölnöm kellett a zsidó néppel, hogy a Fehér Könyvben lefektetett poli- tikai alapján nem folytathatom tovább munkámat. En örömdéne a legjobban, ha elhatározásomat csakugyan a kor- mány szándékainak „téves megítélésé-” eredményezte volna. Azt hiszem azon- ban, hogy ez az eset nem forog fenn és úgy látom, hogy az én nézetemet oszt- ják azok az angol államférfiak is, akik 1917-től 1929-ig az angol Palesztina-poli- tikát megalkották.

Állítom, hogy az 1930. évi Fehér Könyv összegegyeztetetetlen a mandá- tum szellemével és a leglényegesebb pontokban eltérést jelent az angol kor- mányok eddig folytatott Palesztina-poli- tikájától.

Zsidó tölke és arab munka- nélküliség

A Fehér Könyv hetedik oldalán a kö- vetkezőket mondja: „Palesztina befoga- dóképességének megítélése és a minden- kori bevándorlási kvóta megállapítása tekintetében figyelembe kell venni az arabok között uralkodó munkanélkülí- séget éppúgy, mint a zsidókét”. Ez a korlátozás szöges ellentétben áll az 1922. évi Fehér Könyvben lefektetett alapel- velekkel, mert a zsidó bevándorlást az arab munkanélküliségtől teszi függővé, holott a zsidó tölke elsősorban azzal a céllal jön Palesztinába, hogy a zsidó be- vándorlóknak adjon foglalkozást. Azért, hogy munkanélküli arabok munkához jussanak, nem fog a zsidó tölke az or- szágba jönni. Ezt a szempontot Sir John

Hope Simpson is kiemeli jelentésében, de a Fehér Könyv nem vette azt figye- lembe. Simpson még arra is figyelmeztet- te a kormányt, hogy az arabok a munkanélküliség problémáját politikai célokra fogják kihatározzák és attól sem fogják visszariadni, hogy meghamisít- sák a munkanélküliség listáját — csak azért, hogy utját állják a zsidó beván- dorlásnak. A Fehér Könyv e figyelmeztet- tés ellenére is akceptálta ezt a sem- mivel sem indokolható álláspontot.

Weizmann levele további során be- hatóan bizonyítja, milyen hazug az az állítás, hogy a zsidó bevándorlás köve- tkeztében az arabok gazdasági helyzete romlott volna, hanem ellenkezőleg, igaz az, hogy az ország általános gazdasági helyzete lényegesen javult a bevándor- lás által.

A zsidó földvásárlás betiltása

A Fehér Könyv — folytatja Weiz- mann — fenntartás nélkül fogadja el Sir John Hope Simpson becselést a meg- művelhető területekre vonatkozólag, amely Simpson szerint éppen egyhar- madával kevesebb, mint amennyit az eddigi hivatalos becselések megállapítot- tak. Ez a körülmény indította Simpsont arra a következtetésre, hogy a jelenlegi viszonyok között nincs több föld zsidó telepítések számára. Ezt a megállapí- tást nem fogadhatom el. A mandátum hatodik paragrafusát alapján a zsidók- nak igényük van ama állami földekre, amelyek nem szükségesek közledekra. Ezt az igényt a Fehér Könyv egyszé- rűen megsemmisíti a következő mon- dattal: „Még abban az esetben, ha a kormány jogai ezekre a földkomplexu- mokra fennállnának, akkor sem bocsát- hatók ezek a területek zsidó telepítés rendelkezésére, minthogy ezek a földek arab mezőgazdák birtokában vannak és a jelenleg földnélküli lakosság rendelkezésére kell őket fenntartani”.

A Fehér Könyvnek ez a szakasza té- hát leszögezi, hogy az összes szabad áll- ami földek nem a zsidók, miként a man- dátum előírja, hanem az arabok számá- ra tartandók fenn. Ennek a forradalmi elvnek nyilvánvaló célja az, hogy meg- akadályozza a zsidók további földszer- zését.

Csak egy interpretáció lehetséges

Fentiekben csupán két pontjával fog- lalkoztam a Fehér Könyvnek, amelyek világosan mutatják, hogy a kormány szakított eddigi Palesztina-politikájá- val. Van azonban több ilyen pont is. Ujra és újra elolvastam a Fehér Köny- vet, hogy egy olyan interpretációt ta- lálhassak, amelynek alapján tovább is

együtt működhetnék Öfelsége kormá- nyában. De teljességgel lehetetlen volt ilyen interpretációt találnom.

Ön volt olyan kedves kijelenteni, hogy az én intervencióm alapján bizonyos változások történtek a Fehér Könyv szövegében. Sajnos, az én előterjeszté- seim a Gyarmatiügyi Hivatalnál egész általános jellegűek voltak és nem ter- jedtek ki a kormányzatot szöve- gere, amelynek tartalmát akkor még nem ismertem.

Óriási vihar dühög Franciaország északi és nyugati partvidékein

A La Manche-csatornában eisülyedt egy német halászgőzös

Párizs, november 6. Észak- és Nyugat- Franciaország partvidékein óriási vihar dühög, mely Párizsban is éreztetta ha- tását. A vihar Párizsban kéményeket döntött le; a külvárosok háztetőit pedig lesodorta. A lehulló esőrepek számos já- rókelőt megsebesítettek.

A La Manche-csatornában egy német

halászgőzös egy óceánjáró közvetlen kö- zelében eisülyedt, a kapitány és a le- gényység odaveszett.

Praha, november 6. Észak-Csehország- ban a Morva áradása kezd apadni. Bres- lau környékén az árterület ellenben terjedt. A víz itt méter magasán áll.

A jobboldal lármás tüntetése mellett zajlott le a francia kamara őszi ülés- szakának első napja

Elsimul a francia-orosz kereskedelmi háború

Párizs, november 5. Zsúfolt padso- rok előtt nyitotta meg Bouisson kama- rai elnök a francia kamara őszi ülés- szakának első ülését. A nyári szünet alatt elhalt törvényhozók elparentá- lása után több képviselő megindokolta interpellációját. Tardieu miniszterel- nök azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a külpolitikai interpellációkat csak csütörtökön intézzék el. A több- ség azonban leszavazta javaslatát. Egyik baloldali radikális szocialista képviselő külpolitikai vonatkozású in- terpellációja közben a jobboldaliak lármás tüntetésbe kezdtek Briand el-

len. A tüntetés annyira elfajult, hogy az ülést az elnök felfüggesztette.

Párizs, november 5. A francia kor- mány az orosz szovjetnek azt az elha- tározását, hogy francia cégekkel min- dennemű összeköttetést megszakít, a kereskedelmi háború nyílt megüzené- sének tekinti.

Dovgalevszki ezt a francia állásfog- lalást közölte Moszkvával, mire a szov- jet Ljubinovot az európai orosz keres- kedelmi képviselők legfőbb vezető- jét autón és repülőgépen gyorsan Pá- rizsba küldötte, hogy a konfliktust el- simítani igyekezzen.

Véletlenül Bukarestbe repült Amerika atheni meghatalmazott miniszterének felesége

Turarepülés Athénből Bukarestbe uttevél söt szem' yazc nossági bizonyítvány nélkül

Bucuresti—Bukarest, november 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Ford-művek nemrég bevezették a repülőgép gyár- tását is és pár nappal ezelőtt két darab hárommotoros Ford-repülőgép indult el Amerikából Londonba. Londonból a re- pülőgépek propaganda-utrá indultak Európa körül. Az angol fővárosból Ró- mába szálltak a repülőgépek, élénk be- nyomást kelteve az elismert olasz repü- lőszakértőkben is. Rómából Athénbe mentek, ahol egy napi pihenő után a gé- pek egyikének Bukarestbe kellett szá- lania. Az elindulás előtt az atheni Ae- rodromban próbarepüléseket eszközöl- tek, majd néhány felszállást csináltak amelyeken magukkal vitték a képszá- mal érdeklődő atheni előkelőségeket is. Az utolsó utasrepülés után Amerika a- theni meghatalmazott miniszterének fe- lesége, abban a meggyőződésben, hogy a repülőgép most is csak sétatrepülést vé- gez, szó nélkül felszállt a gépbe, anélkül, hogy megkérdezte volna, hogy a gép visszatér-e Athénbe, vagy sem. A gép pilótája tudta, hogy a hölgy Amerika atheni meghatalmazott miniszterének fe- lesége és abban a hitben, hogy ókegyel- messége Bukarestbe akar utazni, meg- indította a gépet.

kérdezte a pilótától, hogy hová mennek. A pilóta ugyancsak jelek útján csak annyit adott tudtára, hogy meglehető- sen messzire. Az amerikai asszony, aki még hozzá egy miniszter felesége, nem ijedt meg ebben a helyzetben sem és uralkodott idegességén. Három és fél- óra múlva — a Ford-repülőgép 240 kilo- méter sebességgel megy óránként — le- szállt a báneasai repülőtéren.

Elképzelhető a bukaresti amerikai de- legáció vezetőjének meglepetése, aki, midőn a repülőgép ünnepélyes fogadta- tására a repülőtérré ment, a Ford-ko- csiból atheni kollegájának feleségét lát- ta kiszállni. A miniszter felesége elő- adta, hogy milyen véletlen folytán érke- zett meg most Bukarestbe és kérte az amerikai követ segítségét, mert semmi- féle igazoló iratot nem hozott magával. A miniszter felesége azonban termé- szetszerűen nem 100 hadbírósg elé ke- rülni tiltott határátlépés miatt. Az ame- rikai asszony érdekes kalandja egyéb- ként Bukarest legújabb szenzációját ké- pezi.

— Politikai amnesztia Braziliában. Newyorkból jelentik: Rio de Janeiróból jelentik, hogy Vargas tábornok, a szövet ségi államok új elnöke, amnesztiában ré- szesítette mindazokat, akiket 1922 óta forradalmi tevékenység miatt elítéltek.

LIGETI SÁN

U

A csehszlovák konzulja szíves s- tettel ajánlotta a fővárosát. Jó is v- különösen Bécs- egyéb meletet ig- osztrák utszakas- len elfelejtették- hiába zúgolódun- zél. Breclavától- volt. A cseh moza- a mi kocinkat is- kialudva, frissen- dosan művelt föl- észórt vidéket, a- legzetes nyomai- élénk táruló Prá- foltan torlódtak.

A Masaryk-pá- után is meglepő- portoronynál, ah- tezi egymást, a t- re mázolt, körala- sakos forgalmi r- karokkal az ucca- állás. Mozgás, t- tók és embertöme- élénkség, mely eg- centrumáig, a V- Wenzelsplatzig. I- loták, üzletházak- az impozánsan e- zeumig. Ezek köz- lán a legújabb: a- ból készült cipőa- a ház belsejét. I- sánta ördögére, h- a háztetőt. Hossz- tott széksorok, oly- tól, mintha egy s- kiemeltek volna. s- ég a szereplő. E- próbálnak cipőt- ugyanígy, közben- sitők, jövés-menés- örökíteni, ilyen c- vásárol. Azaz de- minden második- ruhán felismerhet- az a külföld is, jó- A látvány, melyet- ben s 95 csehszlo- tárcával hagvok- ezen megejtett. Ig-

Ugynevezett g- hiába panaszkodta- válságról. Az ucca- számára, az új há- pualja is csupa b- sok sinesenek és s- let is kávéház. Eg- gai építkezés. A s- üzletkomplexumot- magában s minde- nak az ajtó a vás- Előretörő felfelé- ezeken a házakon- ritmusán.

A Belváros. Ré- Az egyetem körü- antikváriusok. Me- litott csehnyelvű- ka s a tudományo- den könyvkiakart- rának. S milyen- mikor erre gondol- jön az egyetem f- beszéd, felvidéki t- terek, a cseh álla- nárai lesznek ezek- gvar a gondolat- könyv terpeszkedik

Felkaszakodom- ha Budán járnék- dova két partian s- hasonlítást Budan- látás esik innen is- előtt udvarias bur- az Elnök Ur nin- vőnen meséli, hogy- kább kell a esend- nie. Mert valami r- kán doleozik az ö- S mutatja a köny- jobb szárvon. aho- A Hradsin törté- nálkozó ellentétké- fovban a prágai z- maradványa lehet- összezsúfolt kiállít- íratokkal, vésetek- vátságsszerűek mono- nevet, évszámok- sírjánál emeli fel- A temetőlátogató

LIGETI SÁNDOR:

Utazás Pláneurópában

II. Prága

A csehszlovák köztársaság kolozsvári konzulja szíves szavakkal, meleg szeretettel ajánlotta figyelmembe hazájának fővárosát. Jó is volt ez a meleg ajánlás, különösen Bécsből Breclaváig, mert egyéb melegek igazán nélkülözünk az esztrák utszakaszon. A hideg őszi éjjelen elfelejtették a fűtést bekapcsolni, hiába zugolódunk a vasuti személyzetnél. Breclavától azonban jó dolgunk volt. A cseh mozdony forró gőze átjárta a mi kocsinkat is s mire reggel lett, jól kialudva, frissen néztük a lankás, gondosan művelt földeket, a gyárakkal tefeszort vidéket, az élet és a kultúra jellegzetes nyomait, melyek azután az élénk taruló Prágában hirtelen és zsuftoltan torlódtak össze.

A Masaryk-pályaudvar előtt Bécs után is meglepő forgalom zajlik. A lőpororonynál, ahol négy főt is keresztezi egymást, a tér közepén, piros-fehére mázolt, kör alakú mellvéd mögött siskos forgalmi rendőr dirigálja kitért karokkal az ucca ritmusát. Mozgás, megállás. Mozgás, megállás. Autók, autók és ember tömeg mindenfelől. Friss élelenség, mely egyre fokozódik a város centrumáig, a Vaclavske-namestiig, a Wenzelsplatzig. Nagy, hatemeletes paloták, ültetházak a két oldalán, végig, az impozánsan emelkedő Nemzeti Múzeumig. Ezek között is feltűnik egy, talán a legújabb: a Bata-cég üvegéből, vasból készült cipőárúháza. Kivülről látni a ház belsejét. Nincs szükség Lesage sánta öröggére, hogy felemelje előttünk a bázettót. Hosszu, piros plüssel borított széksorok, olyan távolságra egymástól, mintha egy színházban két-két sort kiemeltek volna, csak hogy itt a közönség a szereplő. Egymás mellett tizen is próbálnak cipőt, mögöttük, előtűnik ugyanígy, közben dobozhalmazok, elárússítók, jövés-menés: filmen kellene megörökíteni, ilyen cím alatt: Prága cipőt vásárol. Azaz de hogy is Prága. Szinte minden második ember vidéki, arcon, ruhán felismerhetni a külföldiséget, sőt ott a külföld is, jó magam szemléjében. A látvány, melyet egymagál a kezemből s 95 csehszlovák köztársasági pénzfárcával hagytok végül mögöttem, egészen megejtett. Így hódít Bata.

Ugynevezett gazdasági vezetőkörök hiába panaszkodtak előttem pangásról, válságról. Az ucca szűk a kereskedelem számára, az új házak fedett udvara, kapualja is csupa bojt, a földszinten lakások sincesnek és sok helyt az első emelet is kávéház. Egész különleges a prágai építkezés. A sok átjáróház egy-egy üzletkomplexumot rejt tulajdonképpen magában s mindenütt nyilván, csukódna az ajtók a vásárlók jövés-menésével. Előretörő felfelé ívelő város, látszik ezeken a házakon s a járókelők gyors ritmusán.

A Belváros. Régi, festői szűk utcák. Az egyetem körül könyvkereskedések, antikváriumok. Mesele a sok és jól kiállított cseh nyelvű könyv, a belletrisztika s a tudományos művek bősége. Minden könyvkirakat rekláma a cseh kultúrának. S milyen különös, hogy éppen, mikor erre gondolok, nagy csoport diák jön az egyetem felől. Hangos magyar beszéd, felvidéki tótos akcentus. Flizopterek, a cseh állami iskolák jövődi tanúrai lesznek ezek is. Magyar a szó, magyar a gondolat bennük, de már cseh könyv terpszekedik a kezükben.

Felkapaszkodom a Hradsinba is. Mint ha Budán járnék... A város, a Moldova két partján szinte kihívja az összehasonlítást Budapesttel. Gyönyörű kilátás esik innen is. Az elnöki palota előtt udvarias burgzsandár közli, hogy az Elnök Ur nincs a várban. Diesek-vően meséli, hogy mikor otthon van, inkább kell a esendre, mint a rendre ügyelnie. Mert valami nagy történelmi munkán dolgozik az öreg elnök, ne zavarják. S mutatja a könyvtárpolc ablakait a jobb szárnyon, ahol a nagy mű készül.

A Hradsin történelmi termei után kinálkozó ellentétként kerül el lenn Josefóban a prágai zsidó temető. De csak maradványa lehet a réginek. Sirkövek összezúfolt kiállítás, ódon heber feliratokkal, vésetekkel. A temető a hivatásoszerűek monotonosságával sorol el neveket, évszámokat, csak Rabbi Löw sírjánál emeli fel hangját. A temetőlátogatás után valami derű-

sebb ténykedésre sürget a gyomrom. A prágai kóstt általában híres, de — így mondták, igaznak is találtam — a legjobb cseh konyha a Restaurant Piskaček-é. Ott van a Na Prikope kellős közepén, az ódon gróf Kolowrat-ház udvarának mélyén. Az étlapon a cseh gom-

bócnak vagy husz változata. Ki is próbáltam három, levesben, hus mellé, sőt tészta is. Majd, hogy meg nem ismétlem a menüt. Igaz, csak régi barátságot ujtítottam föl. Mert ugy tizenhat éve, a jicini hadikórházban ismerem meg az igazi cseh-gombócot s ha jó volt az annak idején a sebesülteknek, annál jobb most, az egészségesnek.

A régi városháza. Látványosság kívül is, belül is. Tanácstermében a régi cehkek címerei és zászlói, minden tapétánál szebben díszítik a falat, nagytermében két óriási történelmi kép: Huss János a konstanzi zsinat előtt és Podiebrad György királyválasztása, állítja meg

a nézőt. Egy régi, ötszázéves kis kápolnában a koszoruzsalagokkal beborított „ismeretlen katona” sírja emlékeztet a világháborúra. Lent a kapuban nagy mozgás fogad. A „Cedok” hatalmas autócarja hozott vagy harminc idegent, hogy a városházát megtekintsék. Állandóan nő az idegenforgalom, mint mondják.

Este fényben uszik a város. Csak az ucca egészséges zaját zavarja meg valami tüntetés lármája. Cseh diákok üzentek hadat a német filmnek. Pedig a „Zwei Herzen in 3/4 Takt” ártatlan bájossága, fülbemészó muzsikája nem érdemli meg, hogy politikum legyen belőle.

A kormány komolytalannak tartja a Blair-csoport újabb kölcsönajánlatát

Három-négymilliárd lejes kibocsátást javasol a Blair-csoport, amely összeg nevésségesen csekély állami kölcsönnek

Bucuresti—Bukarest, november 5. (Az Uj Kelet tudósítójától). Amint azt az Uj Kelet is jelentette, a Blair-csoport a stabilizációs kölcsönt kibocsátó francia bankkonzorciummal együttesen új kölcsönajánlatot tett a kormánynak. Az időszerűtlen ajánlat a háromszázmillió dolláros kölcsön

második részének kibocsátását javasolja, amelynek fejében a Blair-csoportot illeti meg az összes ezután romániai kölcsönök opciója.

A külföldi pénzesoport által felajánlott újabb kibocsátás 20-25 millió dollárról, azaz mintegy 3-4 mil-

liárd lejről szól. Minthogy ez az összeg egyenesen nevésségesen csekély állami kölcsönnek, a Mironescu-kormány nem veszi komolyan ezt a kölcsönajánlatot, amely alighanem még a tárgyalások stádiumáig sem fog eljutni.

Németországban óriási áradás, Franciaországban, Belgiumban, Cubában és a Filippini szigeteken rettenetes orkán pusztít

Nagykőrösön újra tavasz van — Az Aquitania az óceánon viharba került

Berlin, november 5. Kölnből jelentik, hogy a Rajna és a Moselle ismét áradnak. Mindkét folyó óránként átlag egy centiméter emelkedést mutat.

Saarbrückeni távirat szerint az áradás a Saar vidéken is egyre tovább terpszekedik. Saarboung piactere is víz alatt áll, úgy hogy a közlekedés a városban csak csónakokon lehetséges. Saarbrücken környékén nagyok az áradásokozta károk.

Porosz-Sziléziából érkezett jelentések közlik, hogy az Odera Neusalznál meghaladta az 1903. évi árvízkatasztrófia alkalmával elért szintjét. Utászkatona-ság tegnap egész napon s a mai egész éjjelen át szekereken szikladarabokat szállított az Odera összes hidjaira, hogy a megterheléssel elhárítsák a hidak elsodortatásának veszélyét. A folyó hőmpölygő áradata már mindenütt a hid uttestét mossa. Anthalznál újabb gátszakadás történt s a folyó itt is nagy területeket árasztott el.

Bécs, november 5. A nyolcszáz méternél magasabb szubalpin hegyvidékeken újra megindult a havazás. Ezzel szemben a magyarországi Nagykőrösön enyhe időjárás van. A Szechenyi parkban kivirágoztak az ibolyák.

Párizs, november 5. Bordeaux környékén ma éjjel és a délelőtti folyamán orkán és felhőszakadás volt. A vihar éjszaka megrongálta az elektromosművet, úgy hogy a város közvilágítás nélkül, sőtétben maradt. A vihar nagy károkat okozott. Az esti órákban még nincs táviró- és telefonösszeköttetés a várossal, mert a viharban megrongált vezetéseket még nem hozhatták helyre. Ugyancsak Belgium délkeleti kerületeiben orkányszerű szélviharok pusztítanak. A luxemburgi határvidéken a villámcsapás két embert megölt.

London, november 5. A Cuba szigetén lévő Habanából jelentik, hogy orkányszerű szél a kikötői molórról a tengerbe

sodorta egy amerikai alkonzul feleségét. Férje és egy másik férfi utána ugrottak, de nem tudták kimenteni s ők is mindketten életüket veszítették a hullámok között.

Manilai jelentés szerint a Fülöp szigeteken is forgószél söpört végig. A kikötőkben szökőár pusztított. Több déli

parti várost árvíz borított el.

London, november 5. Az Aquitania angol óceánjáró luxushajó rádiogrammban közölte, hogy az óceánon hatalmas viharba került. A szélrohamok sebessége eléri a 160 kilométert. Az óriásgöyös eddig már több mint 18 óras késéssel vergődik a viharban.

Ismét kommunista röpiratokat terjesztettek Kolozsváron

Cluj—Kolozsvár, november 5. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári rendőrség politikai osztálya a mai nap folyamán nagyszabású nyomozást vezetett be, amelynek kapcsán mára újabb letartóztatások várhatók. A második kerületi rendőrség ugyanis az éjszaka folyamán a külvárosokban nagy tömeg kommunista röpiratot talált, amelyeket az éj védelme alatt ismeretlen tettesek szórtak szét. A röpiratokon nincs feltüntetve a nyomda

neve, amelyben készültek.

A röpcédulákat a Pata, Bányász, Munkás, Földész, Honvéd és Kossuth uccákon találták. A rendőrség az összes kerületekben bevezette a nyomozást, hogy nem szórtak-e el nagyobb mennyiségű röpcédulákat a város többi részein is, de a már említett uccákon kívül sehol nem találtak manifesztumokat. A sziguranca nyomozásának eredményeként a közeli napokban szenzációs letartóztatások várhatók.

Törökország minden államaljó viszonyban van

Ankara, november 5. A török parlament elnöke 249 szavazattal 10 ellen újból megválasztották Kazim pasát, az eddigi elnököt. A parlament megnyitása alkalmával Kemal pasa nagy beszédet mondott, amelyben a múlt év eseményeit sorolta fel. Megemlékezett arról, hogy a keleti világegyetemen a felkelést sikerült letörni, majd az ottomán adósságok ügyéről és a pénz stabilizálásáról beszélt. Az

ottomán adósságok tekintetében a kormány, szerinte, nem ismer különbséget a régi és az újabb adósságok közt s egyenlő kamatot fizet. Kiemelte Törökországnak a külállamokhoz való jó viszonyát, aminek dokumentuma Venizelosz görög köztársasági elnök és a görög külügyminiszter ankarai látogatása is.

Bethlen gróf magyar miniszterelnök látogatásáról ezeket mondta:

— Barátságunk Magyarországhoz nagyobb jelentőséget nyert a magyar miniszterelnök ankarai látogatása által. Az az óhaj, hogy az őszinte barátság a két ország között minél inkább kimélyüljön.

Kemal ezután részletesen ismertette Törökországnak Oroszországhoz való viszonyát, amelyet — mint az újságírók előtt mondotta — a legteljesebb megértés és barátság jellemez.

Uj szaküzlet!

Uj szaküzlet!

„HYGEA” R.-I. nagybani GUMIARU

szaküzletét berendezte detail árusításra is. Mindennemű gumia-ú, fé-ú és női-övszerek hőmérők, kötszerek, betegápolási és szülészei felszerelések nagy választékban kaphatók

„HYGEA” Gumiárúk Szaküzlete CLUJ Str. N. Iorga-11-a (Jóka ucca) volt Tacamul ezüstárugár helyisége

Braziliában. de Janeiróból ornok, a szövetségben 1922 óta kiatt elitáltak.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc
Bukarest szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Inni vagy nem inni?

— ez most hamleti kérdése a választási izgalomból épen kikerült amerikaiaknak. A kérdésre a newyorki prohibíciós rendőrség főnöke már megadta a választ: *ő ivott, akár egy kefékötő. Fel is függesztették az állásától, de valószínűleg nem sokáig kell várnia az elégtétellel, mert legközelebbi utódja szintén inni fog.* Általában Amerikában ma kétféle embertípust mozog a felszínen. Az egyik, amelyik bevallja, hogy iszik, a másik, amelyik tagadja, de sokkal többet iszik az előbbinél. És ez a körülmény egyik tipikus jellegzetessége az amerikai yanki-nak, aki a képmutatás művészetét olyan tökéletességgel fejlesztette, hogy esetleges őszintesége volna a legnagyobb képmutatás. A lezajlott választásokon a demokraták pozícióját is az erősítette meg, hogy ők a prohibíció ítkes ellenfelei, noha ténylegesen a munkanélküliség-elleni küzdelem hangsúlyozása hozta meg számukra a sikert. A banditák Amerikájában, ahol jó, nehéz dollármilliókat lehet keresni szeszcsempészéssel, immár egyedül a banditák azok, akik igazi ellenfelei a prohibíció eltörlésének. Mert az üzlet üzlet és nem lehetetlen, hogy az egész bandita-üzletmenetet át kellene hangszerelni, ha a szeszcsempészés megszűnne, ha szabadabb tennék a szeszkereskedelmet. Éppen ezért nagyon valószínű, hogy a prohibíció rendőrfőnöke még sokáig fognak titokban inni, esetleg jómaguk is szeszcsempészéssel foglalkozni. Ma már minden amerikai államférfinek és rendőrfőnöknek komolyan tekintettel kell lennie a szeszcsempészés érdekére. A szeszcsempészésnek pedig, épp úgy, mint a prohibíciós rendőrfőnöknek az az érdekük, hogy az emberek igyanak — de titokban igyanak. Mint ahogyan Amerikában mindenféle kilengés szabad, ha kifelé az ájtatosság képét ölti magára. De ez elengedhetetlenül szükséges, éppúgy, mint az ivás. (s. l.)

— **Esős időjárás várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint megélénkülő nyugati szelekkel egyelőre még esős és átmenetileg hűvösebb időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben 12 fok Celsiusus.

— **Lord Grey, volt angol külügyminisztert megvakulás fenyegeti.** Londonból jelentik: Lord Grey volt külügyminiszter mindkét szemére hályog képződött s a megvakulás veszélye fenyegeti. Már régebben is megoperálták egy ízben, de most kétséges, hogy az orvosi tudomány tud-e rajta segíteni.

— **A kolozsvári Brith Trumpeldor teadélutánját** november 9-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel rendezi meg a parancsnokság. Ez alkalommal a teadélután a Palace-kávéház összes helyiségeiben tartják meg, a tánchoz a teljes bárzenekar szolgáltatja a zenét. Megfelelő műsor is fogja szórakoztatni a közönséget. Vendégeket szívesen fogadnak.

— **LYON KOZELEBEN LEZUHANT A TÖLTÉS RÖL EGY AUTÓBUSZ.** Párizsból jelentik: Lyon és St. Etienne között megrendítő autóbusszerencsétlenség történt. Egy társasautóbusz, amelyen mintegy harmincan ültek, az országút egyik meredek lejtőjén fékhibát kapott és lezuhant a töltésről. Az autóbusszal valamennyi utasát maga alá temette. Négy utas meghalt, 19 súlyosan megsebesült.

— **A ZSIDÓ NŐEGYLET** f. hó 9-én, vasárnap d. u. 5 órai kezdettel a Newyork nagytermében táncos estét rendez. Mivel meghívók nem küldetnek széjjel, a jótékony célra való tekintettel minél számosabb megjelenést kér az Elnökség.

A berlini Reichstag irattárából ellopták az 1848-as alkotmány eredeti szövegét

A hatóságok azt sem tudják, hogy mikor történt a lopás, mert 1929 óta nem ellenőrizték, hogy megvan-e a rendkívüli értéket képviselő dokumentum

Berlin, november 5. A német főváros parlamentjének irattárában szenzációs betörés történt. Október 24-én a könyvtár alkalmazottjai észrevették, hogy egy vasszekrényből, amelyet egész egyszerű zárral zártak le, elvittek a Reichstag irattárának egyik legértékesebb objektumát, az 1848 március 8-iki alkotmány eredeti szövegét. Nem lehetett megállapítani, hogy a lopás mikor történt, minthogy 1929 november óta az okirat ottlétét nem ellenőrizték. A dokumentum egyébként a német történelem egészen egyedülálló emléke. A 48-as birodalmi alkotmány szövege alatt ugyanis ott voltak eredeti aláírásban az akkori

nemzetgyűlés képviselőinek nevei. Az okirat pergamenen volt, terjedelme 27 oldal, amelyből 19 oldalt tettek ki az aláírások. Amatőr értéke az okiratnak legalább 100 ezer márka. Az okiratot Németországban semmilyen körülmények között nem lehet értékesíteni, mert mindenki tudja, hogy ellopták. A rendőrség megindította az eljárást és reméli, hogy nemsokára el is fogják a tettest.

Ezzel a fontos okirattal együtt ugyanaból a vasszekrényből eltulajdonították az 1848-as évben megjelent Mag nus Hirschfeldnek a világháború erkölcsetörténetéről írott egyik művét.

— **Kertész Dezső az Alvinczi huszárokban.** Kedden este Kertész Dezső, a budapesti Király Színház bonvivánja mutatkozott be a kolozsváriak előtt. Elegáns megjelenés, pompás játék, kellemes hang. A közönség elragadtatással tapsviharokban, sőt vastapsban fejezte ki Kertész Dezsővel szemben. A darab kolozsvári szereplői is szép ambícióval játszottak. Elvezetés, forró estje volt a színháznak.

Aki a tejet nem szereti, **Ovomaltine**-val ezt is megkedveli.

— **GYARMATI FERENC FESTŐ MŰVÉSZ KÉPKIÁLLITÁSA.** A KAC-klub farkasuccai termeiben nyílik meg november 9-én Gyarmati Ferencnek, a fiatal, tehetséges erdélyi festőművésznek első képkiallítása, ami tekintve Gyarmatiak vidéki kiállításokon elért szép eredményeit, sikeresnek ígérkezik. Gyarmati, aki irodalmi pályáról tért át a festésre és mint irodalmár, versköltőjeivel és novelláival, amelyek az ország legelőkelőbb szépirodalmi folyóirataiban jelentek meg, jó nevet vívott ki magának, sok eredménnyel tanult Nagybanán, mint a legjobb mesterek tanítványa. Thorma és Kriszán iskolája után Ziffer Sándor, a nagynevű festőművész vette fel tanítványai közé Gyarmatit, aki ujabban expresszionista irányban dolgozik. Gyarmati harmine olaj és harmine pasztelképet állít ki Kolozsváron.

— **Betörés.** Márk Dezsőné, Monostori uti lakos ma délelőtt feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik az elmúlt éjszaka folyamán behatoltak lakására és 1200 lej készpénzt vittek el. A rendőrség bevezette a nyomozást a tettesek kézrekerítésére, mert az a feltevés, hogy az utóbbi hetekben erősen elszaporodott betöréseket egy és ugyanaz a banda követte el.

— **Szorgalom és takarékoság** által lassan érjük el a jólétet, gyorsan csakis szerencsével. Irjon még ma egy postapostot pontos címre a Fritz Dörge banknak. Wien, I.—K. Kertner-Strasse 43—49., mely teljesen ingyen és az Ön részére kötelezettség nélkül szolgál felvilágosítással.

— **Egy nap kétszer** kísérelt meg öngyilkosságot egy szerelmében csalódott beeskereki eselődleány. Beeskerekéről jelentik: Brenes Karolina 19 éves beeskereki eselődleány szombat délelőtt 11 óra kor öngyilkosságot kísérelt meg. Egy konyhakéssel felvágta balkeze csuklóján az ereket. Dr. Iszakovics Vojiszláv városi tisztviselő orvos azonnal bekötötte a leány sebeit, a rendőrség pedig kihallgatta öngyilkosságának okai felől. Az életunt elmondta, hogy szerelmes egy mechanikusba, aki azonban elhagyta őt és ezért akart megválni az élettől. A könyvében sérült leányt a lakásán hagyták, ahol délután négy órakor úrra megkísérelte az öngyilkosságot. Zsirszódát oldott föl egy pohárban és meg akarta inni. Szerencsére tanúja volt a jelenetnek egy munkás, aki a házban dolgozott és kiűtötte a leány kezéből a mérgepoharat, aztán jelentést tett a rendőrségnek. Erre a rendőrség beszállította a leányt a kórházba, ahol állandó felügyelet alatt tartják.

— **A zsidó Orvosi Kör közleménye.** A csütörtök estére hirdett orvostudományi szakülés a helyiség létfogaltsága miatt egy hétre elhalasztódott, amelyről az orvos urak idejében értesítve lesznek.

— **Einstein szobra a newyorki baptista-templom fölött.** Londonból jelentik: Newyorkban föllépett az új baptista-templom, amely a baptistáknak a legnagyobb és legfényűzőbb berendezett imaháza. A templom nevezetessége az, hogy a szentek képmásán és szobrain kívül a jelenkor szellemi mozgalmainak vezetőit is szobrok ábrázolják a templom belsejében. A templom fölött Euklidesnek, Archimedesnek, Hipokratésnek, Galileinek, Keplernek és Newtonnak szobrain kívül Einstein Albertnek, a zsidó származású tudósnak életnagyságu szobra is ott látható.

— **Wagner-opera — ingyensörrel.** Berlinből jelentik: A dortmundi városi színház egy évvel ezelőtt Wagner Mesterdalnokok című operájának az ünnepi előadását hirdette. Az ünnepi előadásra ezerkétszáz néző gyűlt össze, akiknek a színház vezetősége a wagneri művelészetet kívül azt ígérte, hogy minden néző annyi sört kap, amennyit meg tud inni. Nem lehet tehát esodálni, hogy a publikum lelkesedése fölvozásról fölvozásra, illetve szünetről-szünetre állandóan növekedett, minthogy a színetben osztogatták az ingyensört. Az ünnepi előadás nem kevesebb, mint hasznokét és fél hektoliter sör fogyott el. A színház igazgatója megtagadta a számla kifizetését. A vendéglős erre bepörölte a színházat, amely azzal védekezett, hogy az előgyasztott sörmennyiséget a vendéglős túlzottan állapítja meg, mert az ezerkétszáz néző között hatszáz hölgy is volt, akik nem igen ittak. A bíróság azonban a tanúk kihallgatása alapján megállapította, hogy a 22 és fél hektoliter sör tényleg elfogyott, tehát minden néző, a hölgyek is, fejenként körülbelül két liter sört ittak meg.

— **Influenza, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint tüdőcsuchurut** esetében gondoskodjék arról, hogy gyonra és belei természetes „**Ferenc József**” keserűviz használata által többször és alaposan kitisztíttassanak. Közörfelházak főorvosai megállapították, hogy a **Ferenc József** viz lással járó fertőző betegségeknek is a szövődménye emberiségnek nagy szolgálatot tesz. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Tizenöt ezer dollár örökölt** — egy macska. Newyorkból jelentik: San Gabriel kaliforniai városban a múlt évben meghalt egy öregasszony, akinek tizenöt ezer dollár megtakarított pénze volt. Az asszony az összegről szabályszerűen végrendeletet és a több, mint 2 millió lejnyi vagyonát — a macskájára hagyta. Végrendeletében megjelölte, hogy a pénzbeli macskáját hogyan kell táplálni, gondozni. Érdekes, hogy a végrendeletet úgy a rokonok, mint a hatóságok érvényesnek nyilvánították.

— **Grzevinski, volt porosz szocialista belügyminiszter lett az új berlini rendőrfőnök.** Berlinből jelentik: A nyugalomba vonuló Zörgiebel rendőrfőnök utóda a birodalmi fővárosi legfőbb rendőri állásában Grzevinski volt porosz belügyminiszter lett.

— **NÉGY KOLOZSVÁRI SPORT-EGYLET VISSZAVONJA CSAPATAIT A BAJNOKSÁGBÓL.** A kolozsvári sportéletnek sajnálatos szenzációja van, amelynek a bajnokság lebonyolítására súlyos következményei lehetnek. Amint ismeretes, az új sport szövetségi szabályok értelmében az ország ligákra van tagolva, míg az egyes alkerületeket a districtek szabályozzák. A kolozsvári district tagjai az Universtataea, Románia, Haggibor, KAC és KMSC képviselői. A district a maga hatáskörében néhány nappal ezelőtt felfüggesztette játékjogát Deheleanu Románia játékost, aki megsértette a district elnökét, Baleanu őrnagyot, azonkívül a districtet is. Deheleanu fellebbezése folytán az ügy a liga elé került, ahol a sértett őrnagy és a district meghallgatása nélkül megváltoztatta az elsőfoku ítéletet és megsemmisítette Deheleanu felfüggesztését. Baleanu őrnagy, akit ez az ítélet a legsúlyosabban kompromittált, mert az ellene elkövetett sértést nem kapott elégtételt, azonnal lemondott állásáról. A district azonosítva magát az elnök álláspontjával, szintén lemondott, ugyanakkor a districtben résztvevő négy sértett egyesület képviselői bejelentették, hogy csapatukat nem szerepeltetik a bajnokságok során, míg Bukarestből a központ fellebbezésükről nem dönt. Az ügyre holnapi számunkban visszatérünk.

— **LONDON KÖZPONTJÁBAN ÖTVEN LÁB MAGAS LÁNGOK CSAPTAK KI TEGNAP A FÖLD-BŐL.** Londonból jelentik: A Westminster kerület egyik legnépesebb utcájában tegnap fölrobbant a gázcső és óriási pánikot okozott az egész utcában. A földből ötven láb magas lángok csaptak ki. A hosszú területen végigharapódzó tüzet csak nagynehezen lehetett lokalizálni. Öt munkás megsebesült. A közeli házakból a lakók elmenekültek.

— **Meghüléses betegségek** (nátha, rekedtség, torokgyulladás) mentesül, ha állandóan szopogat **Anacet** pasztillát. Egy fiola ára: 37 lej.

— **Két román pilóta Párizsból Bukarestbe startolt.** Párizsból jelentik: A lebourgeti repülőtérrel ma délelőtt két román pilóta Bukarestbe startolt. A pilóták Bécsben közbeneső leszállást végeztek. Bécsbe érkezésükről még nem érkezett hír.

— **Zsidó jövő.** Most jelent meg dr. Frischmann Dezső zsidó irodalmi és társadalmi folyóiratának második száma, amely örvendetes fejlődést jelent az első számmal szemben és biztató ígért arra, hogy ez a folyóirat valóban értékes gyarapodást fogja jelenteni Erdély zsidó szellemi életének. A folyóirat alapvető programját a vallásos érzés kimélyítése és a szombat szentségének megőrzése képezi és ez a célkitűzés vonul végig a folyóirat egész tartalmán, anélkül azonban, hogy ez az egyes közlemények irodalmi és művészi értékéből bármint levonna. A második szám poétikus vezércikkét dr. Frischmann Dezső írta, amely után az avatott tollu gyergyószentmiklósi főrabbi, dr. Krausz Mór aktuális elmefuttatása következik Chesvan hónapjáról. „A Szidra meséi” gyűjtemény alatt Frischmann Dezső bibliai tárgyu elbeszélést közli. Markovits Rodion, a Szibériai garazon világhírű szerzője, Vladimir wollinski emléke címen írt novellát. Hillel Zeitlin gyönyörű prózai verset „A ternaészet imád kozik” címmel Löwenkopff Kálmán ültet te át magyarba. A szerkesztő ebben a számban folytatja gyermekkori visszaemlékezéseit. Dr. Szász Antalné a zsidó nőről írt értékes cikket. Freund Izrác szárszregeni főrabbi „Harc a szombatért” cím alatt meggyöző elokvenzával szól sikra a szombat megtartásáért. Müller Jenő (Petrosény) szintén a vallásos érzés kimélyítése érdekében emel szót. A lap orvosi melléklete dr. Blatt Miklós értékes tanulmányát közli a vakok életéről. Biztosak vagyunk benne, hogy Erdély vallásos zsidósága megértő szeretettel fogja felkarolni ennek az értékes folyóiratnak az ügyét, amelynek komoly irodalmi hívója és ideális célkitűzéseinek őszintesége tekintetében megnyugtató biztositókat nyújt a lap kitünő szerkesztőjének dr. Frischmann Dezsőnek a személye.

Hirdessen az Uj Keletben

Vég

IRÓK

Szilágyi

Az Uj

Az „Uj Pásztor” annál is inkább émot Erdélyben, man millióból ki gényhősökké. A könyve egyébként ezzel a könyvével került az irodalmi rébe. Az a körül sok véleményei n rül; — hogy egy tás nélküli elism meg előtte, másait is meg aka jenteli, hogy a alkotás s mint i hagyott az olvaso Az „Uj Pásztor” jejezéssel élve, írásmű. Annak dorában van vala régi formáktól m gében Zola kitapszik elmélyiteni millióre aplikálni az író csaknem oldja azt a felad legnagyobb felad legfigyondolttabb érzéseivel, illetve ékesítettébb para az kétségtelen, h pásztor, a valóság tud, mint azokról ket Szilágyi And mákban kölönösö Demeter esodálko ezeket az eszméke meterjétől hallan. Ha azoktól az tén átértett forra kintünk, amelye regénye főhőséne den túlzás néll hogy az „Uj Pás művész, akinek k ris megnyilatkoz megérzőkítésére, sabb, szinte rube zók állanak rende író az erdélyi fa levegőjével, ruszi lásaival, durva, ó ráival olyan kitü melyik transzlyva

A regény egyik zsanak, a gazdán mintha ércből vá a régi pásztor a tragikumával ol ránk, mint egy b en megfogott fig nek figurája, ezé akinek széles, ter érzékisége, a föld valósággal lenyű ralizitikus vonás gény falusi zsidó, az egy alaknak r vall arra, hogy az — zsidó.

A regény alakj elterülő mezők és természet élete va hat, mint neo-im megfestett, mozo melyeknek minde érezzük a szerző g tározott és határo Pásztor” megírás tébb eredeti mun lemző ellentéte a beállítottágának nem zenei hatáso ban szívesen hajli kalmazása felé.

Szilágyi Andrá ral egycsapásra könyve még nem o feltétlen elismeré gának, viszont az tikus sem tagad

ARI SPORT-NJA CSAPA
IGBÓL. A bajnokság lekövetkezmenyei tes, az új sport felmében az országolva, míg az districtek szabá-district tagjai nánia, Haggib-képviselői. A örében néhány esztette játékmánia játékos, et elnökét, Ba-vül a districtet ése folytán az ahol a sértett meghallgatása az elsőfoku ité-te Deheleanu u örnagy, akit abban kompro-követett sérté-telt, azonnal le-strict azonosít-pontjával, szin-akor a district-tett egyesület-t, hogy csapatú a bajnokságok a központ fel-az ügyre hol térünk.

PONTJABAN
IS LINGOK
AP A FÖLD-
 A West-egnépesebb ue-ábant a gázosó ott az egész ue-láb magas lán-osszu területen csak nagynehe- . Öt munkás házikból a la-któl (nátha, re-) mentesül, ha ceot pusztillat.

Párizsból Bukal jelentik: A le-délelőtt két ro-startolt. A piló-észállást vegez-ol még nem ér-jelent meg dr. irodalmi és tár-második száma. st jelent az első tató ízeret arra, an értékes gya-ni Erdély zsidó yonát alapvető zés kimélyítése ek megőrzése ké- onk végig a fo- anéknél azon-özlemények iro-éből bármint le-ponikus vezér-Dezső írta, a- u gyergyószent usz Mór aktu-kezik Chesvan meséli" gyűjtő-észó bibliai tár-Markovits Ro-zen világhírű Hlinski emlék-él Zeilfin győ-ernaészet inád f Kálmán ültet-kesztő ebben a nekori vissza-Antalné a zsidó Freund Izraél: e a szombatér" venciaával száil tásáért. Müller n a vallásos ér- n emel szót. A . Blatt Miklós li a vakok ele- benne, hogy Er-pegető szeretet k az értékes fo-elynek komoly is célkitűzéseit-ében megnyug- lap kitűnő szer- ma Dezsőnek a

Végkiárusítás megkezdődött üzletfelhagyás miatt Czillérnél

CLUJ-KOLOZSVÁR, PIATA UNIRII (FÖTÉR) 14

Selymek, bársonyok, szövetek, zefírek, vásznak, sifonok, asztalneműek, fehérneműek, szőnyegek, függönyek, stb. legjobb minőségben kerülnek eladásra

IRÓK - IRÁSOK

Szilágyi András: Az Uj Pásztor

Az „Uj Pásztor” parasztrégény, mely annál is inkább érdeklődésre tarthat számot Erdélyben, mert alakjai erdélyi román milióból kikapva formálódtak regényhősökké. A fiatal szerző, akinek könyve egyébként Párizsban jelent meg, ezzel a könyvével szinte egy csapásra került az irodalmi érdeklődés homlokterébe. Az a körülmény, hogy a kritikusok véleményei megoszlanak a könyv körül: — hogy egyfelől a minden fenntartás nélküli elismerés lobogóját hajtják meg előtte, másfelől tényleges kvalitásait is meg akarják tagadni tőle: azt jelenti, hogy a regény tényleg jelentős alkotás s mint ilyen, mélyebb nyomot hagyott az olvasók lelkében.

Az „Uj Pásztor” — a legtalálóbb kifejezéssel élve, — neorealizisztikus irasmű. Annak ellenére, hogy irásmódjában van valami egyéni iz, valami, a régi formaktól menekülni-akarás, lényegében Zola kitaposott módszereit igyekszik elmélyíteni s egy speciális erdélyi miliőre aplikálni. El kell ismerni, hogy az író csaknem teljes egészében megoldja azt a feladatot, mely a regényíró legnagyobb feladata: életet tud lehelni legkigondoltabb és a saját szubjektív érzéseivel, illetőleg világnézetével legfelkészítettebb paraszti alakjaiba is. Mert az kétségtelen, hogy Demeter, a fiatal pásztor, a valóságban mindenről inkább tud, mint azokról az eszmékről, amelyeket Szilágyi András olyan tisztult formákban kölcsönöz neki. Egy valóságos Demeter csodálkozna el legjobban, ha ezeket az eszméket az „Uj Pásztor” Demeterjétől hallaná.

Ha azoktól az elvonatkoztatott, öszintén ártéztett forradalmi eszméktől eltekintünk, amelyeket Szilágyi András regénye főhősének szájába ad, úgy minden tulszán nélkül megállapíthatjuk, hogy az „Uj Pásztor” szerzője hivatott művész, akinek különösen az élet vulgáris megnyilatkozásainak leírására és megérzékítésére, a legszínesebb, legdu-sabb, szinte rubenszi gazdagságu eszközök állanak rendelkezésére. Ez a fiatal író az erdélyi falut, a maga speciális levegőjével, rusztikus életmegtülvánulásaival, durva, de egész és töretlen figuráival olyan kitűnően látja, hogy akár-melyik transzylván-író megirigyelhetné.

A regény egyik másik főhősének: Ruzsának, a gazdának alakja úgy hat, mintha érből vágták volna ki, viszont a régi pásztor a maga egyetlen paraszti tragikumával olyan hatást gyakorol ránk, mint egy barbár legenda. Kitűnően megfogott figura Demeter feleségének figurája, ez a paraszt Pompadouré, akinek széles, termékeny esipője, ravasz érzéklisége, a föld szagától terhes lénye valósággal lenyűgözi az olvasót. Naturalizisztikus vonásaival megkapó a regény falusi zsidójának alakja is: ennek az egy alaknak rajza kétségeken kívül rávall arra, hogy az „Uj Pásztor” szerzője — zsidó.

A regény alakjain kívül, a körülöttük elterülő mezők és erdők, az állatok és a természet élete valósággal lélegzik, úgy hat, mint neo-impresszionista stílusban megfestett, mozgó tájképek sorozata, amelyeknek mindegyikén ott látjuk, ott érezzük a szerző gazdag palettájának határozott és határozatlan színeit. Az „Uj Pásztor” megírás tekintetében is föl-tébb eredeti munka. Mindenesetre jellemző ellentéte a könyv naturalizisztikus beállítottságának az, hogy stílusa csaknem zenei hatásokat idéz fel s általában szívesen hajlik a gondolatrítmus alkalmazására felé.

Szilágyi András neve az „Uj Pásztor”-ral egycsapásra lett ismert s bár ez a könyve még nem olyan alkotás, amely a feltétlen elismerést vindikálhatja magának, viszont azt a legelfogultabb kritikus sem tagadhatja meg tőle, hogy

egy rendkívül tehetséges, világnézetében a fanatizmus felé hajló íróember alkotása, akinek pompás élet- és élelétátását éppen az eszmei apriórik homályosítják el kissé. Regényében a legigazabb hangot is kissé leenyhíti a szándékolt-ság. Azt hisszük, hogy saját eszmei meggyőződésének is akkor szolgálna inkább, ha elvont igazságai az alakokból és nem a szerző akaratából válnának nyilvánvalókká.

Szilágyi András könyvéhez Poór Bertalan rajzolt néhány rendkívül érdekes illusztrációt. Maga a könyv pedig feltűnően izlées kiállításban jelent meg s kapható minden könyvkereskedésben.

Salamon László

W. Rummel: Napsütötte országokban. (Világjárók.) Rummel könyve a legvaltozatosabb utelírás: csupa könnyed báj, költői szín, napfény, rajongó szépség-imádat. A könyv első harmada Japánban utaztat keresztül-kasul. Japán bel-sejében is, ahol még hamisítatlan a japáni élet ősi bája és költészete. Japáni

vitorláshajón utrakelünk, aztán Oceánia romantikus szigetvilágába: a Mariano és a Karolina-csoport paradicsomi, öröknyaru szigeteire. Jap szigetén elszalasztjuk az utolsó hajót, hónapokig meglakjuk ezt a gyönyörű trópusi földet. Majd bucsut veszünk a Csendes Oceántól, az álomszerű boldogság édes gyönyörökét lehelő tájaitól s a honvágy szárnyain el-indulunk haza — Európának. Ennek a könyvnek az írója a világjárók költője. Ez az ember elsősorban nem is felfedező és utelíró, hanem vérbeli íróművész. Nem szalaszt el semmit az exotikus vidékek érdekességeiből, tanulságos látványlóból. — Nincs benne semmi sablon, minden sora, minden meglátása eredeti s éppen ezért mindig érdekes. És jellemző, hogy ebben a költői, erősen egyénítő előadásmódban még a száraz adatok sem unatnak soha, mert az író szenzitiv lelke élettel és lélekkel telíti azokat is. A természet és a világ szépségeinek valóságos himnusza ez a gazdagon illusztrált könyv. Ára aranyozott egész-vászonkötésben 256 lej.

KÖZGAZDASÁG

Kereskedőkongresszus lesz Temesváron

November 23-án ismét összeülnek Erdély kereskedői, hogy feltárják szerelmeiket

A kitűnően sikerült nagyenyedi kongresszus után, az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Testületek Szövetségének vezetősége most újabb kongresszust rendez Temesváron, mely egyesben folytatás lesz a nagyenyedi gyűlésnek. A temesvári kongresszus, melyen folytatólagosan az erdélyi és bánáti kereskedelem legelőtőbb problémáit fogják megvitatni, november 23-án, vasárnap, a Lloyd Társulat nagytermében fog lezajlani. Előadók lesznek: Domán Sándor, az aradi Kereskedők Egyesületének elnöke, Dornheim Jenő nagykereskedő (Temesvár), Stern József nagykereskedő (Nagyvárad), dr. Fried János, a Szövetség fő-

titkára (Nagyvárad) és Jacobi Gyula (Brassó.)

A napirend a következő: 1. A kereskedelem és a gyáripar. 2. A kereskedelem és a gyáripar szerepe az exportforgalomban. 3. Vám- és kereskedelem-politikai kérdések. 4. Hitelvédelmi problémák. 5. Kartell-ügy.

A napirend maga olyan nivós és anynyira aktuális és megoldásra váró problémákkal foglalkozik, hogy nemcsak a kereskedő-társadalom, de Erdély és Bánát egész gazdasági élete felfokozott érdeklődéssel tekint a temesvári kongresszus elé.

A selyemvámok leszállítása után erős árharc indult meg a belföldi selyemgyárak között

Kereskedelmi körökben a román-német kereskedelmi szerződés megkötésétől a selyemvámok további csökkentését várják

Ismeretes, hogy a kormány a román-francia kereskedelmi szerződéssel kapcsolatosan a selyemárak vámját közel 50 százalékkal leszállította. Ez a redukcio azonban tudvalevőleg nemcsak Franciaországra vonatkozik, hanem mindazokra az országokra is, melyekkel a legtöbb kedvezmény elve alapján kereskedelmi szerződést kötöttünk.

Amint szakkörökből értesülünk, a selyemárak vámtételének leszállítása a belföldi gyárakat is erőteljesebb árredukcióra kényszeríti, sőt az egyre erősödő külföldi verseny a belföldi gyárak között fennálló versenyt még jobban kiélesítette, amelynek következtében nagy árlemorzsolódások várhatók a közeli he-

tekben.

Az általános árleszállítás miatt a kereskedelem tartózkodik a nagyobb vásárlásoktól, mert további redukcióra számít. Erre, hirtelen, kilátás is van, mert a vámrédukció egyelőre csak a könnyebb selyemárakra terjed ki, míg a nehezebb selyem vámtételének hasonló mértékben való leszállítását a németek kívánják, akikkel tudvalevőleg még nincsen végleges kereskedelmi szerződésünk. Szakkörök remélik, hogy ez a kérdés a közeljövőben szintén megoldást nyer és a romániai selyemgyárak is könnytelenek lesznek árkalkulációiknál a nemzetközi árszínvonalat számításba venni.

Csödöt kértek egy aradi papírüzlet ellen. Aradi tudósítónk jelenti: Korbita-tesztvérek aradi papírkereskedő cég pár héttel ezelőtt körlevelet intézett hitelezőikhez, melyben bejelentette fizetőkép-telenségét s egyben ötvenszázalékos ki-egyezési kvótát ajánlott fel tartozásainak rendezésére. Tegnap délelőtt a fizetőkép-telenség ügyében újabb fordu-

lat állott be. A Meteor kolozsvári papír-kereskedés két beadványt küldött az aradi törvényszékhez, egyikben a csőd elrendelését kéri Korbita-tesztvérek ellen, a másikban pedig család címén bűn-vádi feljelentést tesz a cég ellen, mert Korbitaék a Meteornál az utóbbi hetekben nagyobb bevásárlásokat eszközöltek, noha bizonyára tudták, hogy üzletük va-

Fortuna Romániában!

Más sorsjáték az egész világon és semmi nem más vállalkozás nem nyújt még meközelítően sem oly kedvező nyereséset mint az

Uj osztrák Osztálysorsjáték

Számos és páratlan öröksnyeremény!

Szerencsés esetben nyerhető:

20.000.000 Lei

Jutalom és nyeremények:

12.500.000 Lei

7.000.000 Lei

Összesen 42.000 nyeremény, több mint

300,000.000 Lei

Azonnali kifizetés készpénzben, állami-lag biztosítva

Nincs előfizetés!

sorsjegyárak

Egész Fél Negyed
1200 Lei 600 Lei 300 Lei

prospektusok, hivatalos játéktervezettek és tudósítások ingyen!

Az összes sorsjegyek fele nyer!

Fritz Dörge bank

Wien I-K. Körtnerstr. 43-49

Muzás már 1930 nov. 18

Központunk DÖRGE F igyes bank r.t Buda, est, Kosuth Lajos ucca 4, a bankszámlára való valamennyi ügy-lettel foglalkozik

gyoni helyzete már megingott. Az aradi törvényszék csak a napokban dönt a beadvány ügyében, addig Arad kereskedővilága kíváncsian várja a fejleményeket.

A brailai gabonatözsle árai A brailai gabonatözsden tegnap a következő áron eszközöltek kitéseket: Buza I. 340, II. 320, III. 240, rozs 180, árpa 160—165, zab 170, tengeri 200, 190, 160 lej mázsánként.

Baj van — ismét értekezletet tartanak a pénzügyi inspektorok. Tegnap délelőtt a pénzügyminiszter elnöklelte alatt az összes pénzügyi vezérfelügyelők értekezletet tartottak. Az értekezleten azokat a módosztatásokat beszélték meg, melyeknek segítségével az adóbejuttást forszírozni lehet.

November 15-ig be kell fizetni egész évre a szeszdót. A pénzügyminiszter körrendeletben utasította az összes pénzügyigazgatóságokat, hogy a szeszyárak ezévi adótarozásának befizetésére november 15-ig ad haladékot és eddig az időpontig adóját minden szeszyár köteles befizetni.

Megalakul az állatexport szindikátus kolozsvári csoportja. A kolozsvári tartományi igazgatóság megbízásából Negrutiu Emil vezérinspektor Bukarestbe utazott, hogy az állatexport-szindikátus kolozsvári tagozatának várható megalakulását a kormánytól bejelentse és intézkedéseket kérjen. November 10-én délelőtt 9 órakor a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara nagytermében tartják meg a szindikátus alakuló ülését. Az alakuló ülésen Moldovan Valer tartományi igazgató fog elnökölni. A gyűlésre meghívták Torda, Szamos, Kolozs, Alba, Nagyiküllő, Kiskiküllő, Naszód, Marostorda és Hunyad megye mezőgazdasági kamaráinak vezetőit, továbbá a megyék termelőit, hízalóit és exportőrjeit.

A KÖNYVPIAC SZENZÁCIÓJA
INFANTERISZT SVEJK. KAP
HATÓ AZ UJ KELET KÖNYV
OSZTALYÁBAN

Színház—Mozi

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODÁJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Pesti család — pesti vendégekkel

Ritka élvezetben lesz része csütörtökön és a következő napokon a Magyar Színház közönségének. Vaaly Iónának és Kertész Dezsőnek, a budapesti Király Színház legkedveltebb művészeinek, továbbá Kondor Ibolyának fellépésével most hozza ki a színház Szenes Béla ragyogó posthumus operettjét, a Pesti családot.

A Pesti család igazán kivételes kvalitásokkal rendelkező operett. Meséje a Gazdag lány című vigjáték után készült s eltér a megszokott sablonoktól, mert épkezláb a meséje, jellegzetesek a figurái, amellet tele van jobb nál-jobb slágerekkel, tréfás számokkal, pompás táncokkal.

Vaaly Ióna, a vendégprimadonna, egyike a legszebb és legkultúraltabb hangu magyar primadonnáknak, amelt lett színésznőnek is elsőrendű. Kertész Dezső is egészen külön helyet foglal el a bonvivánok sorában: tökéletesen iskolázott hangu, hódító megjelenésű színész, aki a Vigaszínház színpadán drámai szerepekben is hatalmas sikereket aratott.

Semmi kétség, hogy a Pesti család bemutatója sokáig emlékezetes lesz Kolozsváron. Vasárnap délután a Tommy és társa című igen mulatságos operettben bucsuzik el Vaaly Ióna a kolozsvári publikumtól, ezt a darabot mérsékelt helyárrakkal adják.

Csak felnőtteknek! A Magyar Színház igazgatósága hangsúlyozottan a közönség figyelmébe ajánlja, hogy a tiroli énekes parasztszínház csütörtök éjjel kezdődő előadására kizárólag felnőtteknek adhat ki jegyet a pénztár s hogy a jegyszedők utasítást kaptak, hogy a nézőtérre kizárólag felnőttet bocsáthatnak be.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Szerdán este fél 9 órakor: Viktoria. Operettjüdütség Vaaly Ióna és Kertész Dezső vendégjátékával. Napi bérlet 10 szám, A. Sorozatszám 47.)

Csütörtökön délután 6 órakor: Aki utoljára nevet. (Énekes, táncos, vidám falusi komédia. A tiroli parasztszínház vendégjátéka. Sorozatszám 46.)

Csütörtök este fél 9 órakor: Pesti család. (Ujdonság először. Vaaly Ióna és Kertész Dezső fellépésével. Premierbérlet 8 szám. Sorozatszám 45.)

Csütörtök éjjel 11 órakor: Egy megzavart nászéjszaka. (Szerelmi kaland akadályokkal, csak felnőtteknek! A tiroli parasztszínház vendégjátéka. Sorozatszám 48.)

Pénteken: Pesti család. (Ujdonság másodszer. Vaaly Ióna és Kertész Dezső fellépésével. Napi bérlet 10 sz., B. Sorozatszám 49.)

Szombaton: Pesti család. (Ujdonság harmadszer. Vaaly Ióna és Kertész Dezső fellépésével. Napi bérlet 11 szám, A. Sorozatszám 50.)

Vasárnap délután 6 órakor: Tommi és társa. (Vaaly Ióna vendégjátékával, mérsékelt helyárrakkal.) Ssz. 51.

Vasárnap este 9 órakor: Első tavasz. (Kondor, Betegh, Nádor, Tompa és Ihász. Bérletszünet. Sorozatszám 52.)

Hétfőn: Bánk Bán. (Hevesi Sándor új szcenizálásában. Rendezi és bevezeti: Horváth Árpád, a budapesti Nemzeti Színház rendezője. Új színpadon, új betanulásban. Ünnepi díszelődés Katona József születésének évfordulóján. Premierbérlet 9 szám. Sorozatszám 53.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Szerdán, csütörtökön csak két előadás: 3 és fél ótkor: Az asszonyszelídítő 7 felvonás és Az emberfaló város 7 felvonásban. Helyárrak: 20 és 10 lej.

A próféta gyermek

Edmond Fleg megrázó zsidó regénye
Ára 100 lej és portó
KAPHATO AZ UJ KELET
KÖNYVOSZTALYÁBAN

A Román Opera műsora

Péntek, november 7-én: Afrikai nő.
Vasárnap, november 9-én este: Gianni Schicchi: Parasztszünet és Meghívás a keringőhöz (balett.)
Szerda, november 12-én: Pillangó kisasszony. (Teiko Kiwa hies japán énekesnő fellépésével.)
Vasárnap, november 16-án: Pillangó kisasszony. (Teiko Kiwa hies japán énekesnő vendégfellépésével.)
Hétfő, november 17-én: Zsidónő.
Szerda, november 19-én: Szünet.
Péntek, november 21-én: Hoffmann mesei. (Premier.)
Vasárnap, november 23-án (délután): Tosca.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI
CSÜTÖRTÖK, NOV. 5.

Bukarest. 12: Grammfón. — 12:30: Hírek. 16: Zenekar. 17: Felolvasás. — 17:15: Hírek, időjárás. 18: Rádióegyetem. 19: Grammfón. 20: Szimfónikus hangv. Mozart: Don Juan nyitány. Bruck: Hegedű és zenekari verseny. 20:45: Felolvasás. 21: Dalest. — 21:30: Szimfónikus hangv. folytatása. Wagner: Parsifal előjáték. Massenat Nápolyi jelenetek. 21:45: Hírek.

Budapest. 9:15: Házikvartett. 9:30: Hírek. 12: Déli harangszó. 12:05: Mandits szalonzenekar. Weber, Puccini, Czibulka, D'Ambrosio, Buzi-Peccica, Chaminade, Tosti művei.

Bécs. 21:40: Hegedű és zongorahangverseny.

Berlin. 22: Stravinszkij Igor saját zongoraszonátáját játssza.

Breslau. 21:40: Brahms: IV. szimfónia. 22:45: Szórakoztató és tánczene.

Varsó. 19:55: Grammfón. — 20:30: Könnyű zene. 22:15: Szopránadalok.

Kattovic. 22:15: Dalok. 19:03: Massenat-zene.

Milánó. 21: Szimfónikus hangv. Mendelssohn: Meluzina nyitány. Ma-

riotti: Odisszeusz. Beethoven: D-dur hegedű és zenekari verseny. Bazzini: Saul nyitány.

Róma. 21:05: Szimfónikus hangverseny. Rossini: Grétry. Berlioz, Scarlatti, Chopin, Salemi, Katalani, Glazunov, Wagner művei.

Prága. 22:20: Orgonajáték.

Pozsony. 19:30: Smetana: Az eladott menyasszony c. operája.

Brünn. 18:20: Wagner hangv.

Osló. 21:05: Harmonikázás.

Toulouse. 22: Dalok, könnyű zene. 23:15: Részletek Gounod Faust-jából.

Ljubljana. 20: Orgonajáték. Majd: Operettzene.

Belgrád. 21:30: Délszláv hangv.

PENTEK, NOV. 7.

Bukarest. 12: Grammfón. — 12:30: Hírek. 12:50: Grammfón. 16: Zenekari hangverseny. 17: Felolvasás. — 17:15: Hírek, időjárás. 18: Rádióegyetem. 19: Grammfón. 20: Verdi: Traviata c. operája. 22:45: Hírek.

Budapest. 9:15: Katonazenekar. Lehár, Brodsky, Csajkovszkij, Borsay, Fall művei.

9:30: Hírek.

12:05: Schrammel-kvartett.

12:25: Hírek.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

2:30: Hírek.

4: Állatmesék.

4:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5: Tót-magyar nyelvoktatás.

5:30: Szalonzenekar.

6:30: A gyermeki hang élete.

6:50: Gyorsirási tanfolyam.

7:25: Az Operaház előadásának is-

MOST JELENT MEG:

Mentő csillagok a zsidó éjszakában

Izsák Arnold novellái és elbeszélései
Ára 80 lej
KAPHATO AZ UJ KELET
KÖNYVOSZTALYÁBAN

Phönix

Életbiztosító Társaság

Alapított 1882. évben.

Központi vezérigazgatóság: WIEN

Romániai igazgatóság: București, Bulev. Elisabeta No. 16.

Erdélyrészi Ellenőrző Iroda: Cluj, Str. Nicolae Iorga 16.

Bukovinai és besszarábiai vezérképviselet: CERNÁUȚI, Str. Reg. Ferdinand 1.

A társaság működési területe: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Egyiptom, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Palesztina, Románia, Spanyolország, Tunisz, Törökország.

A „PHÖNIX” kedvezményes szerződést kötött a K. K. L. Jeruzsálemi főirodájával, a Makkabi Világszövetséggel, a Mizrahi több országos szervezetével, a WIZO Zsidó Nők Világszövetségével és még több nagy zsidó testülettel

Vezérügynökségek: Arad, Braşov, Bucureşti, Cluj, Cernăuți, Chişinău, Mediaş, Oradea, Sătmăre, Sibiu, Târgu-Mureş, Timişoara.

Gyermek, járadék és nyugdíjbiztosítás: Legmodernebb konvenciók és méltányos díjtételek az életbiztosítás minden ágában. A vezérügynökségek díjtalanul adnak pontos kalkulációt és mindennemű felvilágosítást biztosítási ügyekben.

„Steaua României”

Román Biztosító Társaság (a Phönix koncernjében)

Bucureşti, Bulev. Elisabeta 10 sz.

Erdélyrészi főigazgatóság: Braşov, Kapu-utca 65 szám.

Tuz., áveg- és betörés-„jég- baleset-, szavatossági, automobili-, géptörés-, szállítmény-élet- és népbiztosítás.

Előnyös díjtételek, modern feltételek. Képviseletek az egész országban

FOGALOM

a közönség körében a tisztaság, rend és előékeny kiszolgálás, melyet

20 százalék engedmény

adása mellett nyújtunk ezen lap előfizetőinek. **LEGOLCSOBBAN** nálunk érkezhetsz, mert olcsó árakból külön kedvezményképpen (P. 1.50-es menüt kivéve)

10 SZÁZALEK engedményt adunk **SEMMI** költsége sem az érkezéskor, sem az elutazáskor, mert szemben vagyunk a Keleti Pályaudvarral.

Magyaros vendégszeretettel várjuk családai szállodánkban.

PARK Szálloda Budapest

VIII. Baross tér 10. Szemben a Keleti Pályaudvar érkezési oldalával

mentetése.

7:30: Katona József: Bánk bán előadása.

Majd: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye.

Bécs. 19:35: Deris est. A szerelem és házasság témájáról.

Berlin. 20:10: Szimfónikus hangverseny. Handel, Haydn, Stravinszkij, Debussy művei.

Breslau. 23: Hangverseny.

Köln. 21: Hangv. Schumann hegedű és zongoraszonátá. Schubert: G-dur zongoratrió.

Stuttgart. 20:15: Csajkovszkij: Jolantha c. lírai operája.

Varsó, Poznan. 20:15: Szimfónikus hangv. Lengyel zeneszerzők művei.

Riga. 21:30: Szórakoztató zene.

Milánó. 21: Operett.

Róma. 21: Egy Mascagni opera.

Brünn. 22:20: Mai zene.

Osló. 20: Könnyű zene, dalokkal.

Toulouse. 20:30: Dalok. 21: Argentínai zene. 24: Bécsi zene, operett, dalok, katonazene.

Belgrád. 22: Nemzeti dalok, gitárkísérettel.

Ljubljana. 20: Szonátaest. 21: Rádiózenekar.

ISKOLÁK HITOKTATÓK

A napokban megjelent Edelstein M. Dávid szerkesztésében

Cartea de religieua mozaică

c. románnyelvű bibliai történet és hit-tan könyv. A román kir. közoktatásügyi minisztérium által aprobálva az elemi iskolák összes osztályai számára

Ára 45 lej. Kapható a szerzőnél: Timişoara IV. str. Gh. Pop de Basesti 11

Uj! Megnyilt Uj!

HOTEL-NORD szálloda

BUKAREST, CALEA VICTORIEI 69 (az északi pályaudvar mellett)

Teljesen új épület, modern confort, hideg és meleg víz, fürdőszoba, központi fűtés. lift. — Telefon 332-84. — Nagyon mérsékelt árak. — Utazók árkedvezményben részesülnek

A demokratái riai választások prohibíció alkot a lelkekben. M nyek, amelyek lyességét a nag ják: minden k szak ellenére is ta látszatokká választás és a tradicionális minden korrup ellenére is — venni. És akkor korrup prohib gyobb fájdalom „nedvesek” és Amerika utolsó életét csaknem számára sajátit

Az amerikai dültséget ter egyik kétségtel mündezideig szocialista párt szorozódta és be a washington

Figyelem!

Zaloghzi árverés november hó 10-én Calea Victoriei 16.—25. számok alatt. Az árverés napján ajánlani nem lehet. Igazgatóság

Késer vegetárius étterem! Rendkívül izletes ételek. Figyelmes kiszolgálás. A vaj és tejtermékek saját készítményeim. Schwartz Ignác.

Szörme bundákat 3500 és szörme galérok 350 lejtől kaphatók. V. Jánky, Fő-tér 22. Udvar.

XIII EVF
Cluj — Ke
novemb
5691 EV

Az Uj Kelet
és bánáti
n
Clujkunk ut
ferrás megj

Kéniratokat
és megörzöl

A „szára
ve

Amerikában
mintha tulságos
erre az amerika
készből és az elő
lis tiszteletből.
sem tulzottan
az: ezt is inkább
semmint elvi m
a gazdasági éle
a prosperitás j
távol és a közel
lár iránti egyet
totta el, csak te
kai érzék is a
fejlődött ki.

Az utolsó évi
politikai élet is
irányába tolódó
vált és egy olya
függvénye lett,
dok és e gondok
gondolatok term
rikai politikum
gazdaságpolitika
ma; a termelés
és krachok, a
és a munkanélk
vesztett táncok

Ami ezenfelül
talmai versengés
zött, összetűzési
vagy pedig új
bázisa. És még
annyit és anny
terület a „szára
között. A prohib
biciosok között.

A két nappal
tások, melyek a
ausok számára e
nehezen összeho
toitak, azt bizony
néküliségbe ker
elő néző amerik
is szükségük va
mára. A mai vi
dekonjunktura
ladi prosperitás
sági alapjait vé
alkohol mámorá
mi ígérete tünc
kiseberek szem
azt is tudják, h
konokabul rag
vezérkara: a d
lármilliódosok
élvezték a tilt
amelynek besze
és kalandor tü
akiknek személ
kai legendakör